

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (yhdeksäs jaosto)

15 päivänä marraskuuta 2022 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohta sekä 94 ja 99 artikla – Maksukyvyttömyysmenettelyt – Konkurssissa olevan luottolaitoksen kanssa toteutetut molemminpuoliset kuittaukset – Näiden kuittausten täytäntöönpanon edellytysten taannehtiva muuttaminen – Perustuslain vastaiseksi julistettu kansallinen lainsäädäntö – Täysin jäsenvaltion sisäinen tilanne – Tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvä puuttuminen

Asiassa C-260/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Okrazhen sad Vidin (Vidinin maakunnallinen tuomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 21.4.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.4.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Corporate Commercial Bank, selvitystilassa,

vastaa

Elit Petrol AD,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. S. Rossi sekä tuomarit J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Corporate Commercial Bank, selvitystilassa, edustajinaan A. N. Donovan, K. H. Marinova ja V. Matev, advokatit,
- Elit Petrol AD, edustajinaan A. Kolarov ja G. Stoychev, advokatit,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Mataija, G. von Rintelén ja I. Zaloguin,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdan ja 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 2 artiklan, luettuna yhdessä SEU 19 artiklan 1 kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan 1 ja 2 kohdan kanssa, SEUT 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan, SEUT 26, SEUT 27, SEUT 63, SEUT 114 ja SEUT 115 artiklan sekä oikeusvarmuuden periaatteen tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat selvitystilassa oleva Corporate Commercial Bank (jäljempänä KTB) ja Elit Petrol AD ja joka koskee viimeksi mainitun yhtiön KTB:ltä olevien velkojen suorittamista kuittauksella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Pankkien konkurssista annetun lain (zakon za bankovata nesastoyatelnost; DV nro 92, 27.9.2002; jäljempänä pankkikonkurssilaki) 59 §:ää, jossa säädetään konkurssissa olevan pankin velkojen ja saatavien kuittaamista koskevista yksityiskohtaisista menettelysäännöistä, muutettiin pankkien konkurssista annetun lain muuttamisesta ja täydentämisestä annetulla lailla (zakon za izmenenie i dopalnenie na zakona za bankovata nesastoyatelnost; DV nro 98, 28.11.2014).
- 4 Pankkien konkurssista annetun lain muuttamisesta ja täydentämisestä annetun lain (zakon za izmenenie i dopalnenie na zakona za bankovata nesastoyatelnost; DV nro 22, 13.3.2018; jäljempänä pankkikonkurssilain muutoslaki) siirtymäsäännösten ja loppusäännösten 5, 7 ja 8 momentissa säädetään seuraavaa:

”5. (1) Varainhoidon valvojien ja pankin väliaikaisten ja pysyvien konkurssipesän hoitajien toteuttamat vakuuksien, jotka velkojat tai kolmannet osapuolet ovat asettaneet selvitystilassa olevan [KTB:n] eduksi, lakkauttamiset sen erityisvalvontaan asettamispäivän ja pankin omaisuuden realisointimenettelyn aloittamispäivän välisenä aikana ovat mitättömiä. Annettuja vakuuksia pidetään voimassaolevina ja ne säilyttävät järjestysasemansa.

--

7. Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa aloitettuihin konkurssimenettelyihin.

8. 59 §:n 5, 6 ja 7 momenttia sovelletaan 20.6.2014 alkaen.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 5 Pääasian kantaja KTB on bulgarialainen pankki, joka on konkurssimenettelyn kohteena pankkikonkurssilain nojalla.

- 6 Pääasian vastaaja Elit Petrol on bulgarialainen yritys, joka on konkurssimenettelyn kohteena Bulgarian kauppalain (Targovski zakon) sääntöjen mukaisesti Okrazhen sad Vidinissa (Vidinin maakunnallinen tuomioistuin, Bulgaria).
- 7 Elit Petrol suoritti kuittauksella osan veloista, joita sillä oli KTB:ltä kahden lainasopimuksen perusteella, loka- ja marraskuussa 2014 kyseisinä päivinä voimassa olleiden pankkikonkurssilain säännösten mukaisesti (jäljempänä riidanalaiset kuittaukset).
- 8 Bulgarian lainsäätävä muutti marraskuussa 2014 pankkikonkurssilaisissa säädettyjä edellytyksiä, joiden nojalla tällaiset toimenpiteet todetaan tehokkaiksi.
- 9 Bulgarian lainsäätävä antoi maaliskuussa 2018 kyseisille muutoksille taannehtivan vaikutuksen pankkikonkurssilain muutoslain siirtymäsäännöksillä ja loppusäännöksillä.
- 10 KTB:n pesänhoitaja vetosi 8.6.2018 Elit Petrolilta oleviin saataviin, jotka perustuivat kyseisen yhtiön ja kyseisen pankin väliseen lainasopimukseen.
- 11 Elit Petrolin konkurssimenettelyssä KTB:n pesänhoitaja vetosi pankkikonkurssilain muutoslain siirtymäsäännöksiin ja loppusäännöksiin osoittaakseen, että kyseiset saatavat, jotka olivat olleet riidanalaisen kuittausten kohteena, oli ”palautettu” kyseisillä säännöksillä.
- 12 Elit Petrolin pesänhoitaja katsoo puolestaan, että kyseiset saatavat suoritettiin lopullisesti riidanalaisilla kuittauksilla ja että säännöstö, johon KTB vetoaa vaatimuksensa tueksi, on unionin oikeuden vastainen.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma siitä, onko kyseinen säännöstö unionin oikeuden mukainen.
- 14 Näissä olosuhteissa Okrazhen sad Vidin on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - 1) Onko SEUT 63 artiklan määräystä pääomien ja maksujen vapaasta liikkuvuudesta tulkittava siten, että se kattaa pankkiin kohdistuvaa kuittausta koskevan ilmoituksen, kun pankin velallisenä oleva yhtiö täyttää sitoumuksensa suorittamalla kuittauksen samalta pankilta olevilla vastavuoroisilla, määrältään selvillä, rahassa määritellyillä ja erääntyneillä saamisilla?
 - 2) Onko SEUT 63 artiklaa tulkittava siten, että yhtiön ja pankin välillä jo laillisesti ilmoitettujen kuittausten pätevyden edellytyksiin tehtyä muutosta, jolla mitätöidään ilmoitetut kuittaukset uusien jo ilmoitettuihin kuittauksiin taannehtivasti sovellettavien edellytysten vuoksi, on pidettävä SEUT 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna rajoituksena, jos sillä rajoitetaan mahdollisuutta täyttää velvoitteet sellaisia muita yhtiöitä kohtaan, joista [Euroopan] unionin muista jäsenvaltioista olevat henkilöt omistavat osakkeita tai osuuksia tai joiden velkakirjoja tällaisilla henkilöillä on?
 - 3) Onko SEUT 63 artiklaa tulkittava siten, että siinä sallitaan kansallinen lainsäädäntö, jolla muutetaan taannehtivasti yhtiön ja pankin välillä jo laillisesti ilmoitettujen kuittausten pätevyden edellytyksiä ja jolla mitätöidään ilmoitetut kuittaukset jo suoritettuihin kuittauksiin taannehtivasti sovellettavien uusien edellytysten perusteella?

- 4) Onko SEUT 4 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sekä SEUT 26, SEUT 27, SEUT 114 ja SEUT 115 artiklaa, joilla säännellään unionin sisämarkkinoita, tulkittava siten, että niissä sallitaan kansallinen lainsäädäntö, jolla muutetaan taannehtivasti yhtiön ja pankin välillä jo laillisesti ilmoitettujen kuittausten pätevyyden edellytyksiä jäsenvaltiossa mitätöimällä ilmoitetut kuittaukset jo suoritettuihin kuittauksiin taannehtivasti sovellettavien uusien edellytysten perusteella, myös tilanteissa, joissa on kyse ainoastaan samaa kansalaisuutta olevien oikeussubjektien välisistä oikeussuhteista, jotka voidaan näin ollen luokitella jäsenvaltion sisäisiksi oikeussuhteiksi, joilla ei ole suoraa rajatylittävää liittymää unionin sisämarkkinoille?
- 5) Onko SEU 2 artiklaa, luettuna yhdessä SEU 19 artiklan 1 kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan kanssa, tulkittava siten, että niissä sallitaan kansallinen lainsäädäntö, jolla muutetaan ilmoitetun kuittauksen pätevyyden edellytyksiä suhteessa pankkiin siten, että uusille edellytyksille annetaan nimenomaisesti taannehtiva vaikutus ja mitätöidään aiemmalla ajanjaksolla laillisesti suoritettut kuittaukset, kun kyseisessä jäsenvaltiossa on aloitettu pankkiin kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely ja saatettu vireille oikeudenkäynti, joissa vaaditaan mitätöimään pankilta olevien saatavien kuittaukset, joihin sovellettiin niiden suorittamisajankohtana toisenlaisia oikeudellisia edellytyksiä?
- 6) Onko oikeusvarmuuden periaatetta, joka on unionin oikeuden yleinen periaate, tulkittava siten, että se sallii kansallisen lainsäädännön, jolla muutetaan pankkiin kohdistuvaa kuittausta koskevan pätevän ilmoituksen edellytyksiä siten, että uusille edellytyksille annetaan nimenomaisesti taannehtiva vaikutus ja aiemmalla ajanjaksolla laillisesti suoritettut kuittaukset mitätöidään, kun kyseisessä jäsenvaltiossa on aloitettu pankkiin kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely ja saatettu vireille oikeudenkäynti, joissa vaaditaan mitätöimään pankilta olevien saatavien kuittaukset, joihin sovellettiin niiden suorittamisajankohtana toisenlaisia oikeudellisia edellytyksiä?”

Ennakkoratkaisupyyntön tutkittavaksi ottaminen

- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksillään pääasiallisesti yhtäältä sitä, kuuluuko jäsenvaltion lainsäädäntö, joka sääntelee kuittausta, jolla yritys maksaa velkansa pankille kuittaamalla velkansa, joka sillä on pankille, pankilta olevilla saatavillaan, SEUT 63 artiklan soveltamisalaan, ja toisaalta sitä, ovatko kyseinen 63 artikla ja SEU 2 artikla, luettuna yhdessä SEU 19 artiklan 1 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan kanssa, SEUT 4 artiklan 2 kohdan a alakohta sekä SEUT 26, SEUT 27, SEUT 114 ja SEUT 115 artikla sekä oikeusvarmuuden periaate esteenä tällaisen kuittaustoimenpiteen toteuttamisen edellytysten taannehtivalle muuttamiselle.
- 16 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos siis esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata niihin (ks. erityisesti tuomio 26.3.2021, Fedasil, C-92/21, EU:C:2021:258, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 17 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. erityisesti tuomio 26.3.2021, Fedasil, C-92/21, EU:C:2021:258, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 18 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimella olevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että pääasiassa sovellettavat Bulgarian oikeuden säännökset, eli pankkikonkurssilain muutoslain siirtymäsäännösten ja loppusäännösten 5–8 momentti, on julistettu perustuslain vastaisiksi ainakin osittain Konstitutsionen sadin (perustuslakituomioistuin, Bulgaria) 27.5.2021 antamalla päätöksellä.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa vastauksessaan selvennyspyyntöön, jonka unionin tuomioistuin esitti sille unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan nojalla, että sen kysymykset ovat kuitenkin edelleen merkityksellisiä pääasian ratkaisun kannalta erityisesti siksi, että edellisessä kohdassa mainitulla päätöksellä on vaikutuksia vain tulevaisuudessa.
- 20 Näin ollen unionin tuomioistuin ei voi hallussaan olevien tietojen perusteella katsoa, että ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat sillä perusteella, että sillä ei ole merkitystä asian ratkaisun kannalta.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 21 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos vaatimuksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää asian käsittelyä jatkamatta ratkaista sen perustellulla määräyksellä.
- 22 Lisäksi kyseisen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymys on samanlainen kuin kysymys, johon unionin tuomioistuin on jo antanut ratkaisun, tai jos kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 23 Näitä määräyksiä on sovellettava käsiteltävässä asiassa.

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

- 24 Ensimmäisen, toisen ja kolmannen kysymyksen, jotka liittyvät SEUT 63 artiklaan, osalta on muistutettava, ettei EUT-sopimuksen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevia määräyksiä ole sovellettava tilanteeseen, jonka kaikki osatekijät rajoittuvat yhden ainoan jäsenvaltion sisälle (ks. vastaavasti tuomio 15.11.2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ennen SEUT 63 artiklan soveltamista varmistuttava siitä, onko sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa kyse rajatylittävästä tilanteesta, johon liittyy pääomien vapaan liikkuvuuden käyttämistä

jäsenvaltioiden välillä tai jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä (ks. vastaavasti tuomio 16.9.2020, Romenergo ja Aris Capital, C-339/19, EU:C:2020:709, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 25 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kaikki pääasian osatekijät rajoittuvat asianomaisen jäsenvaltion sisälle.
- 26 KTB ja Elit Petrol ovat sijoittautuneet Bulgariaan, ja riidanalaiset kuittaukset koskevat velkoja ja saatavia, jotka niillä on suoraan toisiltaan, eikä ainoastaan se, että niiden omaisuus toisaalta koostuu muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yhtiöiden arvopapereista, voi muuttaa arviointia tässä yhteydessä.
- 27 Elit Petrolin esittämistä argumenteista, joiden mukaan KTB:n ja sen välisten riidanalaisen kuittausten vaikutusten lainsäädäntöteitse toteutetusta taannehtivasta muuttamisesta seuraa sen velkasitoumusten palautuminen, mikä vaikuttaa sen omiin ja sen emoyhtiön taloudellisiin suhteisiin muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin valtioihin sijoittautuneiden taikka muissa jäsenvaltioissa asuvien henkilöiden omistamien velkojien kanssa, on todettava, että tällainen vaikutus – vaikka se olisi näytetty toteen – on liian sattumanvarainen ja liian epäsuora, jotta sillä olisi läheinen yhteys SEUT 63 artiklassa vahvistettuun pääomien vapaaseen liikkuvuuteen.
- 28 Lisäksi on niin, että vaikka unionin tuomioistuin on katsonut 15.11.2016 annetun tuomion Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874) 50–53 kohdassa luetelluissa tapauksissa, että perusvapauksia koskevien EUT-sopimuksen määräysten tulkintaa koskevat ennakkoratkaisupyynnöt on voitu ottaa tutkittaviksi huolimatta siitä, että kaikki pääasioiden osatekijät rajoittuivat yhden ainoan jäsenvaltion sisälle, on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole toimittanut unionin tuomioistuimelle mitään tietoja, joiden perusteella se voisi katsoa, että SEUT 63 artiklan tulkintaa koskevat kysymykset kuuluisivat johonkin näistä tapauksista.
- 29 Tästä seuraa, että ensimmäisen, toisen ja kolmannen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Neljäs kysymys

- 30 Neljännestä kysymyksestä, joka koskee SEUT 4 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja SEUT 26, SEUT 27, SEUT 114 ja SEUT 115 artiklaa, on muistutettava, että kansallisen tuomioistuimen on selvitettävä ennakkoratkaisupyynnössä pääasian tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja esitettävä tarvittava selostus niistä syistä, joiden perusteella se on valinnut ne unionin oikeuden säännökset, joiden tulkintaa se pyytää, ja näiden säännösten ja sen kansallisen lainsäädännön, jota sovelletaan sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa, välisestä yhteydestä (ks. vastaavasti erityisesti tuomio 4.6.2020 C.F. (Verotarkastus), C-430/19, EU:C:2020:429, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Nämä ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat vaatimukset mainitaan nimenomaisesti unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa, josta ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen oletetaan SEUT 267 artiklaan perustuvassa yhteistyössä olevan tietoinen ja jota sen on tunnollisesti noudatettava (ks. vastaavasti määräys 3.7.2014, Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, 21 kohta). Ne palautetaan lisäksi mieleen Euroopan unionin tuomioistuimen kansallisia tuomioistuimia varten laatimien ennakkoratkaisupyynnöiden tekemistä koskevien suositusten (EUVL 2019, C 380, s. 1) 13, 15 ja 16 kohdassa.

- 32 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyyntö ei selvästikään täytä työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdassa asetettuja vaatimuksia.
- 33 Kyseisessä päätöksessä ei nimittäin selosteta niitä syitä, joiden perusteella kansallinen tuomioistuin pohtii SEUT 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja SEUT 26, SEUT 27, SEUT 114 ja SEUT 115 artiklan tulkintaa eikä selosteta yhteyttä, joka kyseisen tuomioistuimen mukaan on kyseisten määräysten ja pääasiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä, joten unionin tuomioistuin ei voi arvioida, missä määrin vastaus neljänteen kysymykseen on tarpeen pääasian ratkaisemiseksi.
- 34 Näin ollen neljännen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Viides kysymys

- 35 Viidennen kysymyksen, joka koskee SEU 2 artiklan, luettuna yhdessä SEU 19 artiklan 1 kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan kanssa, tulkintaa, osalta ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee erityisesti, että pankkikonkurssilain muutoslain siirtymäsäännöksistä ja loppusäännöksistä seuraava taannehtiva muutos vaikuttaa useiden vireillä olevien asioiden ratkaisuun, mikä loukkaa muun muassa Bulgarian perustuslaissa vahvistettua vallanjaon perustuslaillista periaatetta ja näin ollen vaikuttaa tällaisia asioita käsittelevien kansallisten tuomioistuinten riippumattomuuteen suhteessa lainsäätäjään.
- 36 On muistutettava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa veloitetaan kaikki jäsenvaltiot säätämään tarvittavista oikeussuojakeinoista unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tässä määräyksessä on kyse ”unionin oikeuteen kuuluvista aloista” riippumatta siitä, missä olosuhteissa jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Jokaisen jäsenvaltion on siis SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla varmistettava, että elimet, jotka saattavat joutua ratkaisemaan unionin oikeudessa tarkoitettuina ”tuomioistuimina” unionin oikeuden soveltamiseen tai tulkintaan liittyviä kysymyksiä ja jotka kuuluvat näin ollen sen oikeussuojakeinojen järjestelmään unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla, täyttävät tehokkaan oikeussuojan vaatimukset, joihin kuuluu muun muassa riippumattomuus (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 40 ja 81 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Tältä kannalta jäsenvaltioiden tuomioistuinten riippumattomuutta, joka perustuu SEU 19 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan ja joka on erityisesti taattava suhteessa lainsäädäntö- ja toimeenpanovaltaan oikeusvaltion toiminnalle tunnusomaisen vallanjako-opin mukaisesti, koskevaan vaatimukseen sisältyy kaksi osatekijää (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 41 ja 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Ensimmäinen, ulkoinen osatekijä edellyttää, että asianomainen elin huolehtii tehtävistään itsenäisesti olematta missään hierarkkisessa tai alisteisessa suhteessa mihinkään tahoon ja ottamatta vastaan määräyksiä tai ohjeita miltään taholta, ja se on siis suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa sen jäsenten päätöksenteon riippumattomuuden ja vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa (tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola

(Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 72 kohta ja tuomio 2.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 41 kohta).

- 40 Toinen, sisäinen osatekijä liittyy puolestaan puolueettomuuden käsitteeseen ja merkitsee sitä, että tuomioistuin ylläpitää yhtäläistä etäisyyttä oikeusriidan asianosaisiin ja intresseihin, joita heillä on oikeusriidan kohteeseen. Tämä osatekijä edellyttää objektiivisuuden noudattamista ja sitä, ettei elimellä ole muuta intressiä asian ratkaisun lopputulokseen kuin pelkkä oikeussääntöjen soveltaminen (tuomio 24.6.2019, komissio v. Puola (Ylimmän tuomioistuimen riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, 73 kohta ja tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 41 kohta).
- 41 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että se, että jäsenvaltio antaa pankin konkurssiin liittyvää kuittausjärjestelmää koskevia siviili- tai kauppaoikeudellisia yleisiä säännöksiä, vaikka ne olisivat taannehtivia, ei sellaisenaan ole omiaan vaarantamaan edellä 39 ja 40 kohdassa mainittuja vaatimuksia, sanotun kuitenkin vaikuttamatta niiden kansallisen oikeuden mukaisuuteen, jota yksinomaan kansallisten tuomioistuinten on arvioitava.
- 42 Viidenteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio antaa pankin konkurssiin liittyvää kuittauksia koskevia yleisiä sääntöjä, vaikka ne olisivat taannehtivia.

Kuudes kysymys

- 43 Lopuksi kuudennesta kysymyksestä, joka koskee oikeusvarmuuden periaatetta, on palautettava mieleen, että jäsenvaltioiden toteuttaessa toimenpiteitä, joilla ne panevat täytäntöön unionin oikeutta, niiden on noudatettava tämän oikeuden yleisiä periaatteita, joihin kuuluu erityisesti oikeusvarmuuden periaate (ks. vastaavasti tuomio 15.4.2021, Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) ym., C-798/18 ja C-799/18, EU:C:2021:280, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 44 Kuten edellä 25 kohdassa on todettu, pääasia koskee tilannetta, jonka kaikki osatekijät rajoittuvat yhden ainoan jäsenvaltion sisälle. Ennakkoratkaisupyynnössä ei myöskään ole tietoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että kyseinen asia koskee kansallista säännöstöä, jolla pannaan täytäntöön unionin oikeutta.
- 45 Tästä seuraa, että kuudennen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio antaa pankin konkurssiin liittyvää kuittauksia koskevia yleisiä sääntöjä, vaikka ne olisivat taannehtivia.**

- 2) Okrazhen sad Vidinin (Vidinin maakunnallinen tuomioistuin, Bulgaria) esittämien ensimmäisen, toisen, kolmannen, neljännen ja kuudennen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.**

Allekirjoitukset